

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetéseik jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitaóra 50 fillér.

Felolós szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajladonos:

STRAUSZ SÁNDOR.

Zrinyi-szobrot Légrádra!

— Szózat a Muraköz magyarságához. —

Irla: Haller Jenő.

A beteg jobban érzi a másik beteg baját. A szegény jobban megszánya a szegényt. S az üldözöttet leginkább az üldözött érti meg.

Muraköz minden magyarja érzi a történelmi idők felidézte változást. A gornyadozó, reumás polgártárs az időjárás szeszélyes kavarodását fizikumán észleli előre. Ha a Muraköz magyar lakóit egy testnek vesszük, úgy ennek a faj törzsnek is éreznie kell azt a — változással járó — idegzsongást, lelki konvulziót, amely ma a szláv néptenger mellé dobott magyarság egész kiváltán átviharzik.

Országok lesznek, országok vesznek.

Nemzetek támadnak s nemzetek pusztulnak el.

Csak hogy a fejlődő, terjeszkedő népek mind szlávok, míg a pusztulásnak esett fajta éppen az a turáni szerzet, amelyhez mi is tartozunk s amelyet ők lidérce nyom.

Minden náció azt jövendéli, hogy a török-veszést a magyar követi majd nyomon.

Lehet! bár nem bizonyos!

De talán nem egyhamar s tán nem is dicsegtél.

Mert a magyar fajban kétségtelenül vannak erkölcsi értékek, amelyek felszínen tartózkodnak még időtlen-időig, bár azoknak az ázsója gyakran szertelenül ingadozó.

Ilyen belső, etikai erőtenyűzők: a hazaszeretet, a vitézség, a mult hagyományaihoz

valókonok ragaszkodás, meg az események kultusza.

Mi, légrádi magyarok, akiket szintén szorongat a pánszláv áradat; akiket szintén körülgyaldos a nemzeti villogások hullámverése: mi egy olyan emlékmű megteremtésére egyesültünk, amely nagystílűségénél, magasságánál és az ábrázolt egyénnek lönségénél fogva alkalmas lesz arra, hogy egyik eszményképünk érce-öntött alakjai örök időkre konzerváljuk az utókor számára. Egy obeliszk felállítását tervezzük, amely megszemélyesítője lesz egy szent programnak, egy nemzeti törekvésnek, egy kultúr-célnek.

De, hogy ezt a nemes gondolatot testté is válthassuk, azért kell Muraköz magyarjaihoz fordulnunk, hogy kiváltuk belőlük az őserkékek egyikét: a tradíciók s nemzeteink nagyjának tiszteletét. E tiszteletnyilvánítás, igaz, áldozatkésztséget követel tőlünk, de aki szereti ezt a rögöt, amelyből lett, amely feldajkálta s amely valaha örök váukosa lesz; aki szereti a muraközi hantokhoz tapadó regékelt emlékeket s az ezen emlékekbe belezománcolt Nagyokat, az nem irtózik áldozatot tenni a Nagyok legnagyobbjának, a költő Zrinyinek, faragott képmására sem. akiről bizvást elmondhatjuk, hogy a 17. század legnagyobb magyarja volt.

Zrinyi Miklós nemcsak Légrádnak, hanem az egész Muraköznek főkapitánya volt.

Kihez forduljunk segedelemért, ha nem a muraközi magyarokhoz, akiknek szívében ott él még a bálványozott kúrsánci áldozat képe; akiket ma is dalra ihlet Zrinyi eposza;

akiknek ősei épp az ő vezetése alatt léptek át a történelmi halhatatlanságba.

Kihez forduljunk mi, légrádiak, segítségért, ha nem azokhoz a muraközi testvéreinkhez, akiket ugyanaz a veszedelem környéke, amely minket; — akiket ugyanaz a gond és riadalom emész, mint bennünket; akiknek ugyanazon célokért kell hevülniök, ugyanazon vágyakért kell epedniök s akik ugyanolyan végzetes sorsra juthatnak, mint mink.

Az üldözött jaiját az elnyomott hallja meg legelsőben.

Halljátok meg ti is, muraközi fajtestvéreink, a mi kesergésünket, értsétek meg lélekemelő szándékunkat s adakozzatok ti is Zrinyi emlékére velünk együtt!

Igy a titek is épp úgy lesz az ő szobra, mint ahogy közös az ő emléke, költészete és dicsősége.

A beteg előbb hallja meg szenvedő embertársa kínos fogcsikorgatását, mint az egészséges.

Mi muraköziek a pánszláv irredentizmus nyavalygó betegjei vagyunk. Figyeljünk hát egymás jalkiáltására és segítsünk egymáson.

A szegény hamarabb könyörül meg sorsverte testvérén, mint a gazdagságától elbizakodott, az elhagyásodástól siket és a magatehetségtől rövidlátó gazdag.

Gyámolítások bennünket, mert gyöngék vagyunk s mert a mi gyöngeségünk a ti erőtlenségtek is és mert a mi erőnk a ti erősségtek is.

Zrinyi Miklós-kultuszt akarunk Légrádon, hogy az aluszékony lelkűeket felrázzuk aléltáságukból, hogy a csüggedőkre önbizalmat

Az apai szó.

Irla: Fodor Miczi.

Déry Annuskából, a miniszteri számtiszt leányból Annabell lett. Annabell, a szinpad csillaga, a tizedik muza. S bár a számtiszt majd összerokadt a súlyos anyagi gondok terhe alatt, mégis agódvá tekintett a szerinte elzúllott leány felé, hogy leánya nekiavagott a nagy, az ismeretlen világnak. Annabell bőven kárpótolta az apai könyörűkért a jövő reménye.

A nézőtér az első helytől az utolsóig nélkül megtekt. A színházat halk, de egyre növekvő moraj tölti be, mely mindenkor bevezetője azt est szenzációjának.

Végre felsiklik a függöny, tapsorkán zúg a házon keresztül, leomló pompás ruhában megjelenik a közönség előtt Annabell. Dalra esendül az ajka s a dalra szinte megigézi az egész nézőteret. De még dalánál is szebben beszél az a gyönyörűen ragyogó szempár, mely merészen néz farkasszemet a nagy közönséggel, ragyogó aranyzöke haja, gyönyörű idomai, melyek lázba hozzák a férfiakat.

A közönség tapsol, éljenez, tombol, szerzőt primadonnát egyaránt. De Annabell igen jól tudja, hogy mindez az ujjongás s tapsorkán egyedül neki s csakis neki szólanak.

— Ujra! Ujra! — zúg fel a tomboló lelkesedés, újból és újból félrehúzódik a függöny, szóval Annabell végigélve mindazt, amit páratlan sikernek szoktak minősíteni.

Előadás után Annabell fáradtan dől vissza kocsijába, de szívében vadul lüktet a vér. Elérte célját, ünnepies primadonna lett.

Egy ilyen siker után történt. Annát merengésből halk kopogtatás riasztotta fel. Báró Sarkady Béla, leghívebb s legkitartóbb udvarlója, lépett be az ajtón, csüggedten és szomorúan.

Még abból az időből ismerte Annabell, amikor az még csak csupán Anna volt. Ő is azok közé tartozott, akik erősen ellenkeztek, hogy Anna szini pályára lépjen, de már akkor is annyira szerette a leányt, mégsem állt boldogulása útjába, sőt ki-képezte abban a reményben, hogy majd ha megismeri, mennyi szurós tövis rejtőzik a szini pályá mögött, majd elhagyja ő is, mint oly sokan, akik anyai ambícióval léptek a rögös pályára.

De csalódott.

Sarkady báró nagyon féltékeny volt Annabell sikereire, mert attól tartott, hogy a sikereket sáskaraként követő udvarlók ostromának Anna majd nem tud ellentállani s elbukik, mint oly sokan pályatársnői közül.

A báró arcáról leritt, hogy komoly mondani valója lehet. Csakhamar elő is adta jövetelenek célját.

— Anna, még mindig nem unta meg azt a léha világot? — szóló remegő hangon. Anyira elkábult a lelkesedéstől s a tömőtelen tapstól, hogy nem látja, nem veszi észre, hogy azok nem magának szólnak, hanem annak az idegen ruhá-

ban ágaló, kifosztott valakinek, aki tulajdonképpen nincs is és csak este nyolc órától tizig őt testet? Anna kissé elkomorodott.

— Igaza van báró, ezen már magam is gondolkoztam. Vágyódom már magam is egy kis csend után, szeretnék kis pihenőt tartani. Ha azt a másikat boldoggá is teszi és kielégíti a sok taps, de én nem felejtettem el, hogy minő drágán fizetem meg amannak a bo'dogságát. De hát lássa, hol pihenhetnék én már meg?

— Hol? Otthon az édesatyjánál . . .

— Ugyan! Nagyon jól tudja, hogy ő még azt a percet is elákozta, amelyben először a deszkára léptem. Olyan kérlelhetetlen ellensége volt terveimnek, hogy teljesen ki van zárva még csak lehetőség is a közeledésnek.

A báró is elkomolyodott.

— Hát akkor legyen a feleségem. S megpihenhet saját otthonában. Felelem magamhoz . . .

De hirtelen elhallgatott. Két tűzben szikrázó szem elhallgattatta. Annabell csak pillanatok mulva szólalt meg, fagyosan, maró gúnnyal telve.

— Ön báró úr feleml magához? Hahaha! Kagagott harsányan, idegenül, szinte félmelen. Bűszkén, mint valami fejedelmesszony tekintett a báróra, pillantásaival megfagyasztva azt, majd mintha senki nem lenne a szobában, szórakozottan cipője zsinórján igazgatott . . .

A szél félelmetesen súvölt, épp úgy, mint ama nevezetes éjszakán, melyen Anna fogadalmat tett, hogy kerüljön bármibe, színésznő lesz.

öntünk s hogy a »Ne bántsd a magyart jellegje alatt hevesen és sikeresen tüktető hatalmas nemzeti közszellemet teremtünk. És pedig annak a Zrínyi Miklósnak a nevével, munkáival és lazaságával, aki azt hirdette Áfiumában: »Magyarok! ólalmaznak meg magunkat s hazánkat avagy halljunk meg mindnyájan vitézül... Avagy elfussunk? — nincs hová! sehol másutt Magyarországot meg nem találjuk. Mert nekünk, magyaroknak nemcsak dicsőségünk, de a megmaradásunk is a dicsőségben vagyunk!«

Ennek a Zrínyinek a szellemében akarunk mi győzni vagy elbukni. Ennek az emlékezetét akarjuk faragott képből láthatóvá tenni, hogy ellenségeink fondorkodását a szláv eredetű bannak saját szavaival bénítsuk meg, faji és kulturális felsőbbségünket pedig ugyancsak az ő eszméinek varázseréjével, de a magunk kitarlásával és elszántságával biztossítsuk itt, az ország peremén.

Ehez a nagyhorderejű, de titeket is létérdekletekben érintő munkához kérjük a ti erkölcsi és anyagi támogatásokat.

Az a néhány korona ne riasszon el senkit a cselekvéstől.

Ha a maroknyi horvát nép csupán nemes sovínymusból ki tudja taníttatni elcsalogatott muraközi véreinket; ha megtudta írati vaskos kötetben a Muraköz történetét 2 Mecénás zsebének jóváltából; ha nyelbe tudta ütni a Cirill és Metód-egyesületet, a Hrv. Nar. Strazat és anyai iskolát tudott közadokozásból Fiumében és Isztriában felállítani; akkor tán mink is tehetünk valamit saját fennmaradásunkért, saját fajunkért, nemzetünk boldogításáért és a nemzeti állam problémájának hovahamarabb történő megoldásáért.

»A hazáért mindent! a hazát semmiért.«

Történelmi időköt élünk s a történelmet ma nemcsak tanítjuk, hanem csináljuk is. Csináljuk meg hát olyan becsületesen, hogy az élet kérelhetetlen szigorúságú professzora, a »Jövendő« meg ne buktasson bennünket.

Magyarország kultúrája az 1911. évben.

V.

Polgári és felső népiskolák. Az állami polgári és felső népiskoláknál alkalmazott rendszer tanítók (tanítónők) státuszrendezésére

A külváros utcái kihaltak, sötétek, csak nagy néha csillan fel a hold ezüstös fénye, amikor a felhőkárpit kissé meghasad. Csak bent valahol, egy sztrike piszkos oduban csendül fel egy vidágó társaság duhaj danája. A piszkos, dohos szagú szűk szobában ül a társaság. Roskadozó, szuette fenyofaasztal, egy pár ütött-kopott szék az egész bútorzata. Törött cserépkályha, egy megvakult aranykeretes tükör, fakó olajnyomatok a falon. A társaság pedig a külváros szeméjé, pirosra kendőzött lányok s toprongyos, gyanús legények...

Az egyik széken Annabell ül. Kifestett ajkán barázdát vont az idő. Szeme beesett és fénytelen, mint az elhagyott sír szélén fejejtett lámpás. Arca halálsápadt, a sok álmatlan éjéért, keze durva és szennyes, rég látott mosdóvizet. Szótlanul mered maga elé.

Épp az imént mesélt valami facér bádogoslegény. Trágár és durva lehetett meséje, mert hatalmas róhej harsog fel utána.

— Igynak, az angyalát!

Anna felé is nyújtja a poharat, de az rájuk sem hederít. Szomszédja, valami barnahajú cselédforma tréfásan szól hozzá:

— Ma ugyancsak gyűrött hangulatban vagy, akár a ruhád — s intve a többieknek, megráncigálja Anna valamikor fehér és finom, de ma már végkép elnyűtt selyem bluzát, mire Anna ismételtén csak szomorúan mosolyog.

Azután tovább diskurálnak, nevetgének, mulatnak a maguk módja szerint.

nézve az 1911. évi folyamán biztosítást nyert, hogy az 1909. évi létszámnak (1087) a VIII. IX. és X. fizetési osztályok között való elosztása két év alatt, azaz 1912 és 1913. években történjen meg. Az 1911. évben a szervezett új állások száma 80 volt.

A községi és felekezeti polgári iskoláknál alkalmazott tanerők fizetésének kiegészítése államsegéllyel történt.

Az iskolák célszerű elhelyezéséről is kellő gondoskodás történt. Az 1911. évben a már létező 11 iskola építkezése nyert befejezést. Az 1910—11. tanévben hat új polg. iskolát, több helyen pedig párhuzamos osztályokat állított, illetve nyitott meg a kultuskormány.

Új polgári leányinternátus egy helyen, Belényesen nyílt csak meg. Csáktornyan pedig a szervezett leányiskolai internátus 1911. évben a célnak jobban megfelelő bérhelyiségbe költözött.

A polgári iskolai reform ügye a 7 osztályú, mezőgazdasági irányzatú polg. iskolák felállításával, az 1911. év folyamán jelentős lépéssel haladt előre. A további kísérletek ez iskola szervezése, meghonosítása, nemkülönbön azoknak ipari irányban való továbbfejlesztése ügyében meg lettek indítva

Indokolt helyi szükséglethez képest a latin nyelv tanítása az 1911—12. tanév kezdetével 5 áll. polg. fiúiskolában, köztük a csáktornyaiban is, meghonosított.

A tanítás-nevelésben a gyakorlati irány érvényesítése szempontjából az 1911. év sem volt meddő. Több polgári fiú- és leányiskolában női kézimunka-, kertgazdasági-, slójd-, irodai és lúztöltőtanfolyam tartott.

A már létező állami polgári iskolákon kívül 1911-ben községi jelleggel 1 fiú-, 2 leány; róm. kath. jelleggel 1 fiú-, 3 leány; egyesületi jelleggel 1 fiú-, 1 leány; magánjelleggel pedig 2 fiú és 3 leányiskola létesült. Több nem áll. polgári iskola az államsegély biztosítása mellett új épületbe költözött.

A polg. iskolai tanítók és tanítónők részére 1911. évben szünidei tanfolyamot tartott, amelyen 85 tanító és tanítónő vett részt. A polgári iskolai iskolalátogató intézmény az 1911. évben a szokott keretben folytatta működését. Ez az intézmény sikeresen hozzájárult a polg. iskolák szakszerű tanulmányi fejlődéséhez.

Valamelyik sovány, sápadt leány ott az asztal szélén, poharát a falhoz vágja s felsóhajt:

— Haj, jaj! Ilyen az élet!

Annabell meglepetten tekint reá, de ezt az arckifejezést csakhamar felváltja a szomorú, stereotip mosoly, mely mintha odavéste volna magát intő példa gyanánt. Hálás szemmel tekintett a kifestett arcra, mintha azt köszönné meg neki, hogy ajkára adta azt a szót, melyet ő nem talált meg, de amelyet keresve-keresett. Amelynek halatára visszaemlékezhetik arra, ami fáj ugyan, de mégis olyan jó! esik. Gépiessen sóhajt egyet utána kellemetlen, rekedt hangon.

— Bizony, bizony, ilyen az élet!

Önkénytelen a pohár után nyúl. Jót húz belőle, de meg is rázkódik utána. Újra otthon látta magát, mint tizenöt éves leányt, amint hanyagül, keltlenül törli az annyira utált ódivatú bútorokat...

Azután észbe jutott az éjszaka, mikor ezzel az étellel leszámolt és amikor felhangzott atyjának komoly intő szava.

— Lányom vigyázz! Magasra törekszel, el is éred, amit akarsz, de azután még mélyebbre süllyedsz, mint amily mélyen most érzed magad...

— Igaza van — és szomorúan mosolyogva, elmerengve nézett az olajmész sárgás-vörös, homályos lángjába.

A felső népiskola, mely nem életképes iskolafajnak bizonyult, megszűnése felé vezet. Az 1911—12. tanév kezdetével egy áll. felső népiskola polg. fiúiskolává szerveztetett át, úgy, hogy az 1911. év végén már csak két áll. felső népiskola működött az ország területén.

— **Felhívás.** Az 1894. évi XII. t.c. 50. § rendelkezése folytán felhivatnak Csáktornya nagyközség mindazon lakosai, akik arra hivatva vannak, hogy a hernyók, vértetűk és cserebogarak kiirtása és pusztítására nézve akként intézkedjenek, hogy ezen munkálatok folyó hó 25 ig okvetlen befejeztesenek. Az elrendelt írtás március 25—28 közötti napokban a legszigorúabban felül fog vizsgálatni. A tapasztalendő mulasztások megtorlás végett a hatóságnak feljelentetnek, ezenkívül az írtások az illető mulasztók terhére felfogadandó napszámok által lesznek toganatosítva. Az előjáráság.

K Ü L Ö N F E L L É K.

Aggodalom.

*Elhagyott a feleségem.
Mi lesz most már, jaj én nekem!
A nagy csendet ki nem állom,
Mert nekem a csend — halálom.*

*Hosszú emberöltő óta
Nálunk mindig jött a nóta,
Reggel, délben, este, éjjel.
Egymást majd hogy szedtük szétjél.*

*Feleségem volt a sóprán,
Szörta a sok akkorlot rám,
En meg rá a kontrát bújtam,
De sokszor úgy alá bujtam.*

*Mert repült a tányér, fúdzsa,
Csak Balkánon volt ily csata,
Térdig jártunk a cserépbén,
Kuszált hajjal, tépett ingben.*

*Perpatvarnak nem volt vége
S úgy megszoktuk aztán végre,
Ha ok nem volt rá, keresztünk
S veszekedtünk, verekedtünk.*

*Most már mi lesz? Még megérem
A csendtől megalszik vérem,
Meggzoktam az izalmakat,
Huzavonát, szidalmakat.*

*Gyere vissza feleségem,
Keszre járok, igérem,
Egy porcellán-boltot nyitok,
Lesz tál, tányér, dobálhordó.*

Zombory Gyula.

— **Eljegyzés.** Ehrenreich Arankát Dékánfalváról eljegyezte Leovv Sándor hajóstiszt.

— **Március 15.** A helybeli polgári fiú- és leányiskola a nagy nap emléket az idén is megünnepli. Az ünnepély márc. 15-én d. e. 8 órakor kezdődik az intézet tornatermében. Műsor: 1. Hymnus. Éneklí az ifjúság-énekkar. 2. Igazgató megnyitó beszéde. 3. Talpra magyar! Éneklí a fiúiskola énekkara. 4. Alkalmi beszéd. Tartja Tóth Dezső tanár. 5. Nemzeti dal. Szavalja Nagy Frigyes IV. o. t. 6. Márciusi ibolyák. Szav.: Kosztelnik Erzsébet. IV. o. t. 7. Járjatok be minden földet. Éneklí a leányiskolai énekkar. 8. Márciusi dalok. Szavalja Nagy Margit IV. o. t. 9. Március 15. Szavalja Kovácsos János V. o. t. 10. Szózat. Éneklí az ifjúsági énekkar.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Szirmai Miksa kir. tanfelügyelőt, a belenyési kir. tanfelügyelősi kirendeltség vezetőjét, Zalavármegyébe helyezte át. Ennek kapcsán Scossa Dezső dr. kir. tanácsos, tanfelügyelőt pedig, a vármegye tanügyének vezetésére alól saját kérésére felmentette.

— **A dalárda idusa.** A helybeli Iparosok dalárdája a szokott fényes keretben ünnepli meg a szabadság évfordulóját, márc. 15-ikét. Az ünnepséget szombaton este a »Zrínyi-szálló«-ban rendezik, mely alkalommal az ünnepi beszédet Schwarz Lajos dr. helybeli ügyvéd fogja mondani, a dalárda meg alkalmi hazafias d. lokat énekel. Az ünnepély este fél 9 órakor kezdődik.

— **Nyilvános köszönet.** A Csáktornyai Takarékpénztár 100 K adományáért hálás köszönetet mond a növegyesület elnöksége.

— **Legfelsőbb megelégedés.** Péterfalvi Molnár Dezső honvéd ezredesnek, árvízvesztély alkalmával a mentési munkálatok vezetéséről kifejtett önfeláldozó tevékenységeért Ötletsege a király legfelső megelégedését fejezte ki.

— **Esküvő.** Schweitzer Sándor stridóvári gyógyszerész ma déli 1 órakor esküszik örök hűséget Budapesten a Dohány utcai izr. templomban Láng Gizellának.

— **Zugiskola.** A kir. tanfelügyelő jelentése alapján lapunk is megemlékezett a két zugiskoláról, melyek Kristófalván és Stridó-hegyen a tudományt hivatlanul terjesztik. Múlt számunkban az utóbbira nézve helyreigazítást közöltünk, mert Stridó-hegyen zugiskola nincs. Ennek alapján azonban kitűdött, hogy a második zugiskola igenis megvan, de nem Stridó-hegyen, hanem Gyümölcs-hegyen. Ezt a zugiskolát a vizsentszöggyörgyi iskola túltömöttsége teremtette meg és pedig annak következtében, hogy a már régebben megszervezett második tanítói állást nem töltötték be, dacára annak, hogy az államsegélyt erre az állásra már ki is utalták.

— **Nyilvános köszönet.** A Csáktornyai Önk. Tűzoltó-egyletnek a Csáktornyavideki takarékpénztár 50, a Csáktornyai takarékpénztár 100; Csáktornya város szegény-alapjának a Csáktornyavideki takarékpénztár 50 K-t adományozott, mely adományokért Csáktornya város előjárósága hálás köszönetet nyilvánít.

— **Tanítóválasztás.** A cserföldi r. kath. népiskola tanítói állására Lutár István stridóvári r. kath. kántor lett megválasztva. Lutár István távozásával a stridóvári kántori állás üresedésbe jött.

— **Új iskolaépület.** Stridóváron építendő nyolc tantermes áll. isk. részére a vallás-és közoktatásügyi miniszter új tágas területet vásárolt. Az építkezésre 116,829 kor. 87 fillért engedélyezett. Az árlejtést március 26-án tartják meg Zalaegerszegen a m. kir. általi építéssel hivatalban. Az új iskolának október 15-ikére kell elkészülnie.

— **Sorozás.** A csáktornyai sorozójárásban a következő sorrendben történik a sorozás: április 17-én d. e. 7 órakor: Csáktornya, a csáktornyavideki és a drávacsányi körjegyzőségekhez tartozó mind a három korosztálybeli védőkötelesek; április 18-án d. e. 7 órakor a drávanagylalusi, vizsentszöggyörgyi és a stridóvári; április 19-én a murasiklósi, muraszerdahelyi és a bottonyrai s április 21-én Drávavásárhely nagyközség s a belicai, felsőmihályfalvai és a muraszentmártoni körjegyzőségekhez tartozó mind a három korosztálybeli állításkötelesek.

— **Deák-szobor Nagykanizsán.** Nagykanizsán a Zala részéről mozgalom indult meg az iránt, hogy Deák Ferencnek szobor emeltessék. A mozgalom igen nagyon is csirájában van még, de azért megvalósításához egy lépéssel közelebb került azaz, hogy vármegyénk szülőltje, kislafudi Strobl Zsigmond szobrász, a szobrot ingyen

készíti el. A szobrot a Tarányi-család birtokában lévő u. n. Deák-kastély kertjébe tervezték felállítani, de most hangok hallatnának, hogy a szobrot Nagykanizsán, a felépítendő főgimnázium előtt állítsák fel, azon a címen, hogy Deák Ferenc a nagykanizsai gimnázium tanulója volt. A tárgyalások folynak ez ügyben, majd elváltik, melyik álláspont győz. Annyi azonban máris bizonyosnak látszik, hogy Deáknak emlékét a vármegye területén nem sokára egy második szobor is fogja hirdetni.

— **A Csuz és közsvényes bántalmaknál nincsen nagyobb szenvedés.** A szurás, szagatás, hasogatás, nyilalás, derék- és hátfájás, rheuma, a türhetlen csontfájalmak elkerülik az ember életét. Isten áldása tehát a Krieger-féle Reparatör, mely a felsorolt fájalmak legbiztosabb gyógyítószere. Évtizedek óta páratlan sikerrel használják és valóban jót cselekszik az, aki ezt a kipróbált szert ajánlja. Egy kis üveg 1 kor., nagy üveget 2 koronáért küld az egyedüli készítő Krieger gyógyszerár, Budapest, Kálvin-tér. Póstin bérmentve 5 kis üveg 5 kor., 3 nagy üveg 6 kor.

— **Református istentisztelet.** Kádár Lajos nagykanizsai ref. lelkész f. hó 16-án, virágvasárnapján, délután 4 órakor Csáktornyán, az állami polgári iskola emeleti nagytermében istentiszteletet tart, amelyre a református egyháztagok és a szives érdeklődők ez úton is tisztelettel meghívattak.

— **Naggyakorlatok.** Tévesen járta be a lapokat a hír, hogy tekintettel a mozgósításra az idén naggyakorlatok nem lesznek. Pedig a való tény az, hogy naggyakorlatok igenis lesznek. A hadügyminiszterium utasítása szerint ugyanis az illetékes gyakorlati és vadászcsapatok századonként, 20 napra, 35—35 tartalékosal lesznek képviselve a naggyakorlatok.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Perlaki Takarékpénztár az 1913—14-ik tanévre is a helybeli leányinternátus egy növendéke ellátási költségeinek részbeni fedezésére 100 K-t adományozott. Ezen újabb hazafias, nemes adozatáért legméltóbb hálás köszönetét fejezi ki az állami polg. isk. igazgatósága. Továbbá hálás köszönetet mond a Muraközi Takarékpénztárnak is a Zrínyi Önképzőkör alapítójének gyarapítására küldött 20 K-ért.

— **Távírópóznák és a fák.** A távíró és távbeszélő vezetékhez közel álló fák minden évben a tulajdonosok által legkésőbb április hónapban annyira legalyazandók, hogy a vezeték és a galyak között 1 méter távolság legyen. A fák tulajdonosai azonban ezen, mindenkire egyaránt kötelező rendelkezésnek nem igen tesznek eleget s így a vezetékét javító személyzet az április hóban megkezdődő javítások alkalmával maga végzi el a galyazást. A legalyazás ilyenkor azonban, tekintettel a sok munkára, nem valami nagyobb gondtal történik s bizony sokszor lehet látni — össze-vissza vagdalt, lelördelt faágakat, ami nemcsak a fa szépségének árt, hanem magának a fának is nagy kárt tesz. A tulajdonosok ezért aztán panaszt emelnek, mi elkerülhető lenne, ha a kötelező galyazást kellő időben végrehajlatnák. Épp ezen sok panasz elkerülése végett a pécsi posta-és távíró-igazgatóság, műszaki felügyelőség, főkéri a tulajdonosokat, hogy a vezeték alatt lévő fákat legkésőbb április hónapban galyazzák le.

Ne ültessen senki szőlőt! Mill-telep-Nagyösz, Középeurópa legnagyobb szőlőiskolájától árjegyzéket nem kér.

— **Zonorahangolás.** Ropus Márton ismert zongorahangoló, aki már évtizedek óta végzi a zongorahangolást Csáktornyan a

közönség legnagyobb megelégedésére, a hét folyamán Csáktornyára jön. Lapunk szerkesztősége (tanítóképző-intézet) szíves készséggel közvetíti a hangolásra vonatkozó előjegyzéseket.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Kolmanics József, Dobsa Balázs, Legin Jozsef, Horváth Franciska, Zábó Lóránt, Korunek József. Meghaltak: Zamuda Balázs (62 é), Dobsa Balázs (8 n). özv. Németh Györgyné (84 é), Orbán Ödön (18 é), Krall József (61 é). Házasságot kötött: Peti Horváth Ferenc és Módicz Klára.

I R O D A L O M.

— **Légrád története,** írta Haller Jenő. Ára 3 K. Kapható a szerzőnél (Eszék, I. Teher-u. 18).

— **»Kultura«.** A Sopronban havonta kétszer megjelenő »Kultura« c képes folyóirat most megjelent 4. száma érdemel különösebb figyelmet. Hami Bódog a vidéki színház-kultúráról ír. Szász Menyhért »Kár a tavaszért« c. regényét, Büky György »En és a tükör« című fantáziáját folytatja, Rexa Dezső »Zichy Mihály tizenkét Faust-illusztációja«-hoz c. érdekes tanulmányát fejezi be. Németh Andor erős tehetségsű fiatal író, Zsoldos Benő pedig érdekesfőtősen festi Beethoven és Goethe a két nagy szellem találkozásait. A kritikai rész Lehel Mária képeiről és Selma Lagerlöf legjobb regényeiről emlékezik meg. A zenei, művészeti és színházi rész mindent meglátó, komoly írók munkái. Versek egészíti ki a füzetet. A mű kiállítását nem lehet eléggé dicsérni. A nagytértű folyóirat előfizetési ára negyedévenként 5 kor. Megrendelhető Röttig Gusztáv és Fia kiadócégnél Sopronban és a helybeli könyvkereskedésben.

— **Magyar Figyelő** legutóbbi számában találjuk Szegedy Miklós vezető értekezését »Magyar Magyarország« címen. Turóczy-Trosztler József nagyból tanulmányban ismerteteli azon leveleket, amelyek a magyar enigrakultúról Varnhagen von Ense birtokába jutottak. Nagyon érdekes Divald Kornél cikke, amelyben művészeti emlékeink védelméről értekezik és gróf Teleki Pál földrajzi tanulmánya a déli sark meghódításáról. A szépirodalmi részben Balla Ignác: »A Madonna mécsese c. novelláját találjuk. A kritikák közül kiemeljük Gárdonyi Albert nagyból tanulmányát, amelyben Szádeczky Lajos: »Magyar ipartörténelmet« kemény, de igazság s bíralathatn részesíti. Érdekes Feljegyzések rovat egészíti ki a szám gazdag tartalmát. A »Magyar Figyelő« előfizetési ára negyedévre 6 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal (Budapest VI, Andrássy-ut 16.)

— **A »Vasárnapi Ujság«** nagy érdekességé képeket között Drinapoli megújult ostromáról, a román hadseregről, Molnár Ferenc A testőr-ének párisi előadásáról, a francia köztársasági elnök beiktatásáról, Ferenczy Károly festményeinek kiállításáról, Lukács László zalatnai házáról, a mulóiban levő korcsolya-szezonról, a tattersali lóvásárról. Szépirodalmi olvasmányok: Kvassay Ede új regénye, Vargha Gyul és Dutka Ákos verse, Szöllösi Zsigmond novellája, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: aktuális arcképek, cikk egykori szövetségünkről Szerbiával s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre öt korona, a »Világkrónika«-val együtt hat korona. (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.)

C S A R N O K.

Mióta vannak bankárok,
Vannak a városban károk.

—
Szokása az araboknak,
Nem ad enni a raboknak.

—
Mióta Lottit »liegyezte,
Ruháit L-lel jegyezte.

—
Megüzentem Katinkának,
Kell e rokka Tinkának.

—
Mikor jártam Csáktornyán,
Zászlót láttam Csák tornyán.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna čina je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor
Na četvert leta 2 kor
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:

ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:

PATAKI VIKTOR.

Izdavač i vlastnik

STRAUSZ SANDOR.

Kip grof Zrinyi Miklošu.

Légrad varaša stanovnici odredili su, da na uspomenu negdašnjemu medjimurskomu kapitanu grof Zrinyi Miklošu kipa postaviju. Jerbo pak to jedna jedina občina svojim stroškom nije moguća to napraviti, zato s prošnjom su se obrnuli k celomu orsagu, da svaki, koj je kaj moguć i najnekoji fillér alduje na ov lépi cil. Najpredi pak prosiju i opominaju naše medjimurce naj se zmisliju na svoj negdašnji po celim světo glasoviten kapitan, koj je vno go leta branil našo keršćansko vero i našo lépo Medjimurje proti turčinu.

Žalosten dan je bil po Magjarskim naj bolje pak po Medjimurju 1664. leta nov. 18-ga, kad je grof Zrinyi Mikloš u kuršćanski sumi dušo spustil, na ov dan je preminul iz světa za ono vrème najpravičneši i najizversteiši človek. Žalost, da on človek, koj je tulikupat vu boju na kokcu pustil svoje življenje, nije od neprijatelne kuglje kakti pravi junak i vitež podnesel smrt, neg zaklal ga je njegov pravi vadaš, za peneze. Koga nije prijala neprijatelna kuglja, ni oštra sablja, onoga je jedan hitvalni lopov na vadasiji s puškinim tušom zatukel, da zanémi zanavék, na veliki kvar keršćanski veri i celomu orsagu.

Nemorema si premisliti, da nebi naši vekivečni neprijatelji bili dali s puta i světa pospraviti glasovitnoga viteža, grof Zrinyi Mikloša. Još i njegov najveći neprijatelj, turčin tak piše vu historiji, da bil je takov

človek grof Zrinyi Mikloš, da bi bez svakoga oružja obladal divju svinju. Zaklali su ga, zatukli su ga, mrtvu tělo su mu vu sentilonajnskim paloškim kloštru zakopali. Plakal se zanjega orsag, tučuvala je zanjega čela Europa. Tu počiva vu miru Božjem vu naši Medjimurski zemlji, gde svaka kitica, svaki cvět, svaka derhtuča travica od njegovoga glasovitnoga življenja nam sdihavle.

Tělo se zrušilo, sprhlo je, ali glasoviten njegov život nigdar nebuđe pozableni. Ravno zato lépi cil je od Légrada, da mu monumentuma postavi, koj monumentum nam sdalka bude glasil zanavék njegve glasovitne reči: »Nebantuj magjara!«

Daklem što je kaj premogući, naj bude napomoć svojim darom, da Légrad varašskim predi postigne ov lépi cil, da skim predi budu moguć grof Zrinyi Mikloša kipa postaviti.

Dare i Medjimurja uredništvo prime i vu Medjimurskim listu kvitěra.

Kak se mora silje sprahom gnojiti?

S med protulětnoga silja zob štima najbolje fabričkoga gnojja, ravno zato, jerbo zob svekšinoma vu najslabešo zemlju dojde, jerbo pak je zob denes dražeša, kak je ječmen, zato je bolje sad zob povati i pod njo s fabričkim gnojjom gnojiti, kak pak pod ječmen.

Jeden izvrsten gazda je probu napravil i s jedne mekote, koja je sprahom bila pognojena, dobil je 1018 kg. zrnja i 1429 kg. siame, ravno vu oni mesti je posejal

na ni sprahom pognojeni zemlji zob i odonut je samu 695 kg. zrnja i 970 kg. slame dobil. Kad pak je s vun superfosfata i 70 kg. chilsolitra raztepel po zemlji, dobil je 1376 kg. zrnja i 1688 kg. slame. Orsacki službenici po celim orsagu su sprobali i tak su našli, da na 200 kg. superfosfata je 260. 440 kg. više zrnja došlo. Ako pak su na hamučno zemlju tuliko kalisperfosfata raztepli, onda pak su 430—500 kg. više zrnja dobili.

Najbolje napravi gazda, ako naprotuletje zob oće sejati, ako na jesen 6—8 put stalnoga gnojja odpelja na zemlju i taki ga podorje, na oranje pak 150—200 kg. superfosfata ili pak 200—250 kg. kalisperfosfata raztepe i to onda s branom povlači.

Pod ječmen ravno tak treba s fabričkim gnojjom gnojiti, kak i pod zob. Jeden gazda tak veli, da pod ječmen 150 kg. superfosfata poseja i na mekoti 450 kg. 500 kg. više zrnja dobi. Pod ječmen je takodjer najbolši superfosfat i na katastralno mekoto je 150—200 kg. dosta.

Pod repo i pod krumpir je na katastralno mekoto 150—200 kg. superfosfata treba i to se naprotuletje mora na zemlju razhitati. Pokedob tak repa kak i krumpir vno go nitrogēna zahtěvaju, zato se zemlja i stalnim gnojjom mora gnojiti ili pak zelenim. Pod krumpir se tak gnoji zelenim gnojjom, da po žetvi se taki zemlja s orje i poseja se vunjo grahorka ili drugo silje i to se vu novembro podorje. Ako prala očemu zemlji dati, to se skup sětvom mora razhitati. Ako niti stalnoga, niti pak zelenoga

Mati i sin.

(Istinita pripoviest iz prusko franczskog rata god. 1871.)

Bilo je dne 19-ga januara, kad se je po Parizu razglasilo i veseljem pozdravilo, da je general Vinoy tvrdjavu Montretout zavzel a prusi su se proti Versailles, kak štakori razbiežali. Prvo je bilo istina, ali drugo ne. Vinoy je u istinu velikom premoćju šance zauzel, ali samo na kratko vrijeme, pošto mu general Ducrot nije za vrijeme u pomoć priskočil, moral je zavzete šance opet poslie sedam satnoga borenja, izgubivši sedam jezer mrtvih i ranjenih, neprijatelju pustiti. Stoprv drugi dan su parizani saznali za nesretni izlaz bitke, kaj je poslie onog prvog dobrog glasa, dvostruko porazno na nje dielovalo. Poslie ove bitke je med ratujućimi nastalo primirje (Waffenstillstand) te su jedni i drugi svoje mrtve pokapali a ranjene u špitale i barake odvažali. Pod večer su već nosilci ranjenikah bili u nepriklki, kamo bi je namešćali, već je bilo sve napunjeno timi nevoljnici.

Med jedanaestom i dvanajestom urom u noći — baš je bilo dobro zima — vlekeli je nekakov mršavi regimentiski konj regi-

mentska kola, pomalo, povduž ceste sv. Michaelja. Došel je od Mont-Valerien, te je najprije kod špitala Beanton, onda kod ambulancah Tuileriah a konačno pri hotelu Dieu stal, te je kod svakog ovih miestah, tri ranjene ostavil, koje je milosrdnost na liečenje prijala.

Sad je bil samo još jedan na pol mrtvi gardist u kolih, kojega, pošto u prije rečenih trih miestah nije bilo za njega prostora, se je moralo u novo načinjenu ambulancu u vrtu Luxembourg odpremiti. Onamo su se ranjenici namiešćali samo u sili, kad drugde nije bilo prostora, jer je to miesto na velikom prostoru stalo, te je bilo odviše kanonom i granatom izloženo.

Kola pri glavnih vratih postanu, jedan stražar odpre vrata, konj se skrene u drvo-red, u kojoj su bile dašćare iliti barake podignute, a u isto vrijeme dojde iz pavillona stražmeštar sa lampašom.

»Koliko je ranjenih?« — zapita kućiša

»Samo jedan.« — odgovori kućiš.

»Jeli su nosala potrebna?«

»Ja bi rekul da jesu, jer mi se čini, da je taj siromak pošteno dobil od tih prokletih prusov.«

Stražmešter otide na kratko i vrijeme i za čas dojde sa četirim poslužnici, koji su sobom nosala donesli.

»Tako!« — veli stražmešta — »sad ga dignite i odnesite na postelj br. 6.«

Poslužnici su krvlju oblivenoga ranjenika uzeli te odnesli na odredjeno im mesto, postelj br. 6, a u to je već i liečnik bil tu, koj se pri pogledu strahovito ranjenoga, od uzklika milosrdja nije mogel suzdržati. Ranjeni nije nikakov znak života kazal, a njegove raztrgane ruke i noge, kak da hoću od tiela odpasti, dok su poslužnici škarjami i noži opravu s njega rezali. Medjutim je stražmeštar i kabanice ranjenoga uzeli nieki bugijariš, u kojem je bila karta, na kojoj je bil celi identitit ranjenoga napisani, kak to dobiva svaki franczski soldat u ratu.

»Tko je taj siromašni čoviek?« — pita liečnik pregledavajući ga.

»Nieki Morin, architekt, trideset i jednu godinu star, koj je tu nedaleko u Rue d' Enfer stanoval.« — bil je odgovor.

Mladi architekt je bil izbilja med onimi, koji su predčera veselo krolz Champs Elysees marširali. On je bil vrlo stovani umi-

gnoja nemoremu dati zemlji, onda je najbolje 40—50 kg. chilisolitra razteposti po mekoti.

Lucerna, detelica i bikaš 10—20 metarcentov više krme da, ako je zemlja s fabričkim gnojom popravljena. Pod ovu silje na trdi zemlji samo 150—200 kg. superfosfata je potrebno na katastrofalno mekotu pred sētvom razhitati. Na hamučni zemlji pak 200—250 kg. kalisuperfosfata. Na takvi zemlji pak, na koju pšenica dođe za bikašom, najprije pod bikaš na pol je treba stalnim gnojom gnojiti i onda 150 kg. superfosfata razhitati. Superfosfat je tak hasnovit prvo leto pod bikaš, kak i drugo leto pod pšenicu.

Takodjer i senokoše su zahvalne, ako dobiju fabričkoga gnoja. Na senokoše se uvek na jesen mora razhitati prah. S vrho toga senokoše se uvek predi v kriš-kras moraju s ostrum branom povlaciti, da se mehni uništi i da mokrinja i pepelj bolje more se vu zemlju vzeti. Kad je dobro povlačeno, onda na mekotu posjajmu 200 kg. kalisuperfosfata. Stēm ni samu da vnogo više krme da zemlja, neg i krma je puno bolša. Još više s raste, ako s vun superfosfata još i 30—40 kg. chilisolitra hitimu po zemlji. Senokoše svako leto je potrebno povlaciti, gnojiti pak sprahom svako drugo ili tretje leto.

Sadovno drēvo sveksinomama mali plod nosi, jerbo malo što se zmisl, da i sdrēvom treba brigo imati. Ako se drēvo vredo snaži i gnoji na svaki način više hasna bude dalo. Ako sadovno drevje gnojiti očemu, onda se zemlja, kak je koruna široka gori skopa i ako imam stalnoga gnoja, onda stalnim gnojom pognojimu i pod svako drēvo 3—4 kg. superfosfata hitimu, k tomu pak ako je pri ruki, još i 3—4 kg. vapnenoga praha, po kojem takodjer se popravi drēvo i izverstnešega ploda nosi.

Ako neimamu pri ruki stalnoga gnoja, potrebno je kalisuperfosfata pod drevjom razteposti uvek na jesen. Ako stalnim gnojom ni gnojimu, onda na protuletje i solitra je treba hititi na svako drēvo 1½ kg.

Zato makar i sprahom gnojimu, dobro je pod svako drēvo 3—4 kg. vapnenoga

praha hititi ali ni skup s fabričkim, neg potlam za dva-tri tjedne.

Daklem, kak se vidi s fabričkim gnojom nije teško baratiti k tomu pak je tak fal, da svaki človek lahko donjega dojde. Superfosfat 8 K 32 fillere košta na metercent. Gospodari bi se morali skup dospomenuti i čeli vagon bestelati, jerbo onda fabrika nosi stroške, ako od vagon se menje kupi, onda nekaj stroškov gazdi nosiju i platiju. Poštenim gazdom i na porgu daju, šest mesecov bez intereša i ako niti onda nemoreju splatiti, opet je fabrika čeka šest mesecov na mali intereš.

Kak se stoga vidi, nije potrebno gotove peneze vu zemlju porinuti, jerbo fabrika čelo leto čeka na peneze, koj sprahom gnoji, svikak više zrnja dobi i tak za leto dan makar i duplik bi mogel gazda samu s onoga platiti, kaj mu više zraste.

Magjarski superfosfat fabrikanti skupno kancelariju deržuju vu Budapeštu, zove se: Mútrágyát Értékesítő Szövetkezet V. Fúrdő-utca 8. Svaki list se na ov atres mora poslati.

Magjarske fabrike dēlaju najbolšega superfosfata i shog toga samu s magjarske fabrike je smeti superfosfata kupiti. Ako bi što falešega ponujal, on je zasegurno folišen, jerbo kak denes je vu svakim poslu dragoača, faleše dobroga superfosfata nije moči dati.

Balkanski boj.

Na bojnim polju je mir. Marcijuša šestoga bude Romanov dinastija obslužavala vu Pētervaru tristo lētnicu, kad je prvi došel od Romanov dinastija na ruski tronuš. Po ovim dano odmah počneju vu jednim vremenu rusko i našo granicu sprazniti. Kak odonut telegratēraju ruski car sve rezerviste bude dimo pustil, takodjer onda se i prinas počme demobilizacija. Daklem doli deneju oružje i Europa bude malo leži počela dihati kak je dovezda, kad su svako minuto čekali, da se čeli svēt sbuni. Nise treba više Europi bojati, da poleg Drinapolja ili pak poleg Skutari europanski boj vudri vun.

Mir se čuje od sve strani. Tiho je sve na bojnim polju, tuliko se samu pripetilo,

da grki su zavzeli jedno morskoo postajnicu. Tak se čujeju glasi, da naskoroma i balkanski savez se bude naravnal s turčinom. Na bojnim polju vtrudili su neprijatelji i sami komaj čekaju, da mir nastane.

S Beča pišeju, da su već sve odredili, kak se budu soldati s granicah dimo odpustili. Soldački minister je zapoved poslal svim zapovednikom, da naj svako minuto budu pripravni na zapoved, koja odredi da se soldačija vu veliki čepori bude odpustila. Pripvut trideset jezer pustiju dimo iz Galicije. Tak se čuje, da na srbski granici, duže budu nutri ostali rezervisti, poprilički tak dugo, doklam mir nastane na Balkanu. Ruski orsag marcijuša 14-ga bude odpustil sve rezerviste. Vu Sofiji je takov glas, da turčini su previdli, da mira predi nebude doklam Drinapolja ni odpustiju i ravno zato su sad već pripravni, da se hatar od San Štefano do Marice rieke napravi, vu ovi liniji je već nutri i Drinapolj. Ako to tak prevoliju turčini, morebiti nebudu morali bojne stroške povrnuti balkanskomu savezu. Po drugi strani pak se opet tak čuje, da Srbija 300 milijunov zahtēva i od toga niti fillera nebude pustila.

S Pariza javiju, da europanski vladari su se naravnali, da na ov način budu pomirili neprijatelje:

1. Neprijateljstvo prestane odmah, kak se pogodba podpiše.
2. Turski orsag odpusti balkanskomu savezu: Drinapolja, Skutari i Janinu.
3. Turski hatar na zahodu bude od Rodošto. Midie bude segel.
4. Gallipoli balkanski savez dobi.
5. Grčki orsag dobi sve one otoke, koje je dovezda zavzel.
6. Turski orsag povrne stroške savezu.
7. Zarobljene soldate jeden — drugomu odpusti.
8. Balkanski savez zaveže se, da spozna sultanovu jakost vu svakim poslu, kaj se turske vere tiče.
9. Sve one pogodbe koje su pred bojom med neprijatelji stale, opet se nazat spoznaju.
10. Turski orsag odpusti Krēta otoka grkom.

etnik u svojoj struci, te je sad do rata zive! zajedno svojom materom, koju je neizmerno ljubil, te čiji mali kamati sa njegovom zaslužbom zajedno, su im omogućili, da su liepo mogli živeti.

Kada je rat bil naviešten, je staru gospu njezin liečnik poslal u Arachon na odmor; ona bi se bila rada vrnula u Sedan, ali tomu se je njezin sin protivil. On joj je savetoval, da neka se samo liepo u Arachonu odmara, a u Paris more još uvijek dojt, kada hoće; jer onda još u francezkoj nitko niti nije mislil, da bi to moguće bilo, da bi prusi ikada do Pariza došli.

Ali eto, sve je drugčije došlo. Paris je bil obkoljen i blizu predaje, a siromaški Morin je ležal od četirih komadah od granate pogodjeni na postelji, u baraki za ranjene. Najprije su ga svi držali za zgubljenoga, pošto pak je njegovu inače zdravo tielo kazalo osobitu tiesnu jakost, to su liečnici odlučili nakon tri dana, poduzeti na njem četverostruku operaciju, mozbit njegova jaka narav to sve izdržl, kaj je bila mogućnost, dočim bi bez operacije bezuvietno moral na vučcu (Brand) umrieti.

Radilo se je o tom, da mu se obodvie noge i ruke amputiraju. Ta četverostruka

operacija je za čudo dobro izpala. Morin nije umerl, ali radje bi bil umrl. Em je sad bil samo komad živoga mesa sa glavom punom zdvojnih mislih!

Dne 19-ga februara, jedan miesec poslie predaje Pariza, pregledaval je jedan višji officir ambulancu u vrtu Luxembourg, liečnici su ga sprovadjali; pred br. 6 je postal i nesretnika zapital:

»Dragi moj prijatelj, jeli mozbit imate kakovu želju?»

»Imam« — odgovori Morin, žalostno pogledavši officira.

»No nada govorite, jer će vam svaka moguća želja izpunjena biti.«

»Gospodine generalu, ja si samo jedno želim, umrieti, ali prije još majkicu si videti!«

General sav potresen se licem na stranu okrene i dok promišljava za riečmi, kojimi bi nesretnika batrivel, tura se u salu silom nieka jednostavno oblečena žena, okolo šestdeset godinah stara.

»Kaj vi gospa išćete ovde?« — zapita ju jedan lazaretski sluga.

»Ja hoću mojega sina« — odgovori ona — »već ga četirinajst dni išćem po lazaretih, a sad sam sazuala, da je brš ovde!«

»Kako mu je ime?«

U tom hipu zakriči teško ranjeni i ves osakačeni glasom, koji je sve prisutne potresel.

»Evo ga!« — zakriči gospa pružajuča ruke; ali njezin sin ju je samo mogel gledati i njoj govoriti. On nogah više nije imal, da bi joj mogel naproti dojt, niti ruke, kojimi bi ju mogel na grudi si pritisnuti. Gospa se hiti na njega neprestano ga kušujuča.

»Anda ovde si mi!« — vikala je ope-tovano jecajuča; ali kad joj on njezino milovanje nije svojemi zagrlaji odvrtačal, poprestala je te ga je strahome podpuno poglednula. Sada tekar je sve videla i razmela, te se je omeglela srušila na pod.

Tako su prošli šest mieseci, gospodstvo kommune je prestajalo. Tvrđje Issy, Banves, Montrouge i više drugih bile su u rukah Versaillerijancah. Granate su samo padale kak tuča nad grobljem Montparnasse i nad, med ovim i vrtom Luxembourg ležećim observatorijom.

Vulice su bile prazne, štacuni zaprti vrata i obluki zabarikadirani, stanovnici su se u podrumē posakrili. Samo se je čulo fućkanje granatah i pucketanje puškah. Sve bliže i bliže se približava bitka, koja je tekar prestala, kad je noć nastala. Sad se na

Tevfik baša je vu Londonu sgovoril, da nije moguće, da bi Turski orsag povrnul savezu bojne stroške, ili pak rumelskoga orsackoga duga nase zeme. Rajši savezu vu trgovackim poslu bude nekaj napomoć savezu.

Bulgarskoga i Srbskoga hatara tak budu odrezali, da Monastir, Ochrida i Velez Bulgarija dobi. Kam bude Saloniki spadal, to nisu još odredili. Bulgarija takodjer i to zahteva, da celi falat zemlje njoj oстане tizam do Mramorskoga morja. Savez od turske vlade jeden milliard frankov zahteva za bojne stroške.

Vu Turskim se opet buniju, takodjer i pred Čataldzom stojeći regimenti. Zahtevaju, da ali naj vu boje pustiju, ali pak dimo, jerbo već nemoreju premagati strahovitno zimu i nečeju bez boja vu šanci pomrznuti. Još nije znati, kak se bude opet vrème vu Konstantinopolju obrnulo. Jedni mira, drugi pak boja zahtevaju.

KAJ JE NOVOGA?

— **Strajk.** Kak smo već pisali, da ako korman nebude drugac predelal zakona od orsackih ablegatov sbiranja, onda fabrički težaki, takodjer i od svake vrsti rukotvorci budu prestali delati. Pokenhob pak je korman njihovu želju ni svršil, zutra — tojest v pondeljek svi iz dela vun stupiju. Penez st si tul ku pripravili, da nekoji tjeden budu mogli priziveti bez dela.

— **Atentat proti fiskaliušu.** Vu Horgošu poleg Segeda su zatukli dr Čonka Ferenc fiskaliuša, kad je s Trinski Paulom navučiteljicom na kolodvor išel. Vu Seged je štel potovati, jerbo on dan je tam suda imal. Pomalem su išli, kad je na jednim voglu Tolnko Istvan pedesetdvé leti star poljodelavec prednje došel i odmah fiskaliuša s količom tak po glavi vudril, da je doli opal. Navučiteljica mu je štela na pomoć iti, ali nju je divji človek v kraj pošiknul i tak dugo tukel nakli nesrečnoga človeka, doklam mu je su glavu razbil. Žandari su krvoloka vu hataru još on dan prijeli. Na kriziciji je tak stvar povedal, da Čonka fiskaliuša, koj je stopram tridesetdvé

leti bil star s cëloga imëtka ga je spravdal i on s osmom decom bez ničesa ostal. Zaprlji su ga.

— **Trinajst lét stare pucke dvojke.** Na heidelbergeski kliniki je jedna trinajst lét stara pucka dvojke porodila. Otca, jednoga fereiburgerskoga dečka su svrhu toga vu rešt zaprlji.

— **Štel je skočiti.** Vu karlsruheskim soldackim rešto v nedelju se strahovitno ručanje čulo iz jednoga obloka na kojim su križi bili. Straža se skup sbežjala i za malo vrème su vu jednim obloku med križi čistam gologa človeka našli, koj je već skorm krepal od zime. Tak su ga morali vun odžagati, drugač su ga ni mogli odsloboditi. Kad je k sebi došel, povedal je, da je skočiti štel na oblok, ali križi su preveč gusti i tak se je nuler zacépil, da nije mogel niti sim, niti ta.

— **Vumral je i tretji brat.** Minući tjeden simu pisali, da Altmann bečki službenik je tri brate na smrt strelil, dva su taki mrtvi ostali, tretjega pak su vu špital odpeljali, ali ni su mu mogli nikaj pomoći, v sobotu je i on vumral. Tretji brat Berger Alfréd je pedesetčetiri lét bil star. Ostavil je dovicu, dvě puce i jednoga sina.

— **Dva dni.** Zichy Janoš bivši kultus minister se je zahvalil na službi. Samu dva danov bi bil moral čekati, da penziju dobi, na leto osem jezer korun. Nje štel čekati i tak je penziju sgrabit. Pošten človek je bil.

— **Gréh honvédsckoga leitinanta.** Taki kak je na Balkanu boj počel se, pripetilo se, da Sekeres Laslo, koj je pri sedmim honvédsckim regimentu služil vu Veršecu, iz Pančove je s četiri honvédi na jednim službenim soldackim čunu na muštro moral iti na Dunaj. Kad su naserdil Dunave došli, potral se je korman i čun je bez cila letel po vodi. Postati ni su mogli, ako pak bi bili vun skočiti svi pet bi se bili potopili. Tak su bez volje morali ta iti kam je nje čun nesel. Voda je k jednomu srbskomu otoku odnesla, odkud su srbski žandari strelali nanje. Honvédi nisu nikakvo oružje imali sobom, jerbo ni njim je bil cil, da šponiju na srbski granici. Srbski žandari su je vlovili i vu Belgrad odegnali. Tam su je

odmah pred soldacki sud postavili i samo Ugron Istvan našem konzulu moreju zahvaliti, da su se fi-tuo rešili srbskoga rešta. Puno hušje je žisel Sekeres domaj. Tu su ga opet pred soldacki sud postavili, koj ga je na trideset danov rešta odsudil i službe vun s hitil. Samo zvezde su mu ni doli strgali, jerbo je nikaj takvoga ni napravil, da bi i zvezde moral sgrabit.

— **Streljeni špion.** Gavrilović Svetozar srbski aviatikuš je vu bulgarski armadi služil pri Drinapolju i višeput je ober Drinapolja zletaval na biplanu. Nekoji dan se mu je ravno ober varaša motor pokvaril i poleg toga je na zemlju moral sestri ravno na sredin Drinapolja. Turčini su ga vlovili i kak svakoga špiona, strelili su ga.

— **Beštialna mati.** Lukatus familiju su susedi prijavili vu Bukareštu, da strahovitno tučeju i mučiju jedno četirinajst lét staro pucko. Žandari su na prijavu vu hižu išli i tam vu jednim kotu su našli pucku su zmercvaljenu. Nesrečna pucka povédala je da ju mati na bično zivljenje presiljava i ponoći ju uvék na vulicu hili, da naj služi peneze. Pucka nije štela mater posluhnuti i sbog toga mati i brati strahovitno su ju stukli. Zube su zateknuli, ruke i noge su ji svezali i tak ju je mati tukla, brat pak je zerečami klešči ju šcipal. Nato je omedlela i kad je k sebi došla opet su ju tukli i ritali. Tri dane je to trajalo, doklam su susedi zazvedili i beštialno mater žandarom na ruke dali.

— **Taljanski kralj.** Marciuš četrtoga skorm se nesreća pripetila sa taljanskim kraljom. Vu Rim je već tak bilo razglašeno da su kralja skončati štel, službeno pak tak javiju, da samo mala nesreća se pripetila. Kraljski obitelj je s Napolja vu Rim putoval i kak su kolodvora ostavili, za kraljskom kočijom je jeden željezni traverz opal na šnje, tak je nesreću samo zadnja kočija se prehitila i kraljskomu obitelju s vun malo straha nise nikaj pripetilo.

— **Mačuha.** Čirok Julijana poldrugo leto staro pucko siroče uvék je tukla i bila i nise samo jedenput pripetilo, da je siroče beštialna mačuha za lasi obesila. Dete nije moglo tuliko straha i muke prinesti, neg je umrlo vu težkih ranah. Nagjkiindai kraljski sud je sad bezdušno žensko na tri leti rešta odsudil.

— **Srčba.** Jančo Mikloš nagjkoröski težak za ženo je prosil David Gizello, pokenhob pak je ona od toga niti čuti ni štela topov ju je vu glavu strelil. Zatem pak je dimo odbežal i tam je Pozgai Juliu doli strelil, nazadnje pak sebe vu glavo. Sve tri ranjenike su vu špital odpeljali, tam sad na smrtni postelji ležiju.

— **Tragedija.** Na Mariatölgješu jeden vahtar se nekaj poštrical svojom dvajstidvé leti starom pucom. Puca si je to tak na srdce zela, da se pod cug hitila, koj ju je na falacke sdrobil.

— **Japa i čer.** Vastl Hugo budapeštinski štacunar vu glavu je strelil svoju pravu čer Liziku, koja je par lét već dojica. Otec i čer već više vremena su se svajovali. Vastlova puca je po mužu veliko blago herbala, od tega je štel otec reša imati, takodjer brat i sestra. Otec je minuće dane opet stvar naprè donesil i zahteval je, da čer svakomu jednako razdeli herbiju. Razmi se, da pri létu već ženska nije štela to nikaj privoliti. Tak dugo su se štricali, doklam se stari tak razsrdil, da je pograbil revolvera i

jedan krat zazari nebo u okolini vulice sv. Mihalja, od kuda se je i krika i vika čula: »Ogenj! Ogenj!« A baš u tom kraju je bil vrt Luxenbourg.

Više po Versailleskih izpucane granate, opale su u vrtu Luxenbourskom na ondešnje lazaretske barake pak su te dašćare vužgale. Pomoćnici i poslužnici pri bolesnicima su se doduše trsili ove na sigurno mesto postaviti, ali to nije išlo tak lahko, posto se je ogenj sve dalje širil, a granate sve više i više padale. To je bilo strašno!

I dok je med ranjenimi u gorećih barakah zdvojina vika sve više se razlegala, dobieži nieka sieda gospa, neurednom odiećom na sebi, zabunjenim pogledom, iz d' Enfer ulice te se zaleti med goreće barake. Još je samo jedan ranjenik bil u baraki, koj je za pomoć kričal, na postelji br. 6. Gospa ga je vzela na ruke te ga je nosila van iz ognja, pri čem se je smejala i plakala.

»Došla je ob pameti!« — rekli su nieki poslužnici, koji su ju videli.

Je, moguće da je obnorela, ali ona je bila i mati, koja je sina si iz ognja osloboditi se trsila.

Sad je sretno došla na izlaz iz barakah, gde si je jedno malo morala odpočinuti.

Tu je strahomce se okolo ogledala, a onda svoj dragocieni trh opet u naručaj digla te je hotela svoj put nastaviti, kad na jedan krat jedna goreća gređa dole opadne i joj puta zatvori tako, da nije mogla niti napred niti natrag.

»Pomoć! Pomoć!« — kričala je iz svega glasa.

Više ih pri susednih barakah zaposlenih su joj hoteli u pomoć priteći, kad se na jedan krat opet cila tuča granatah nad barakami spusti. Četiri od njih su se razprsule med barakami te je žeravka gorećih barakah na sve strane letela, a dim se u vis dizal, a svi u okolici se na sve strane razbiežali.

Dvadeset i četiri ure kasnije, našli su med mrtvimi trupli, koje su izmed porušenih barakah van izvlekli, dva, koja su na to rekuć bila medjusobno skeljena i na vuglen zgoreta. To su bila trupla jedne matere i jednog sina, koje je jedna milosrdna granata na drugi svet preselila, gde se ljudi valjda ipak nekolu krvoločnije od grabežljive živine, kak na ovoj zemlji, koja ima viero i je tobož prosvietljena.

Em. Kollay.

— Daље vu prilogu.

čer vu glavu strelil. Žensko su vu špital od peljali, sedemeseltdvé leti staroga oca pak su vrest zapri.

— **Štellinga.** Vu Čaktornja bude 17, 18, 19, 22 i 23-ga aprila, vu Perlaku 23, 24, 25, i 26-ga aprila, na Alsolendva 10, 12, 14, 15 i 16-ga aprila, na Letenje 28, 29 i 30 aprila je odredjena letošnja glavna štellinga.

— **Drévo ju je zatuklo.** Opet se nesreča dogodila kad su drévo podirali. Majser Anna farkashegji stanovnica februara 22-ga popoldan je probala vu šumi jedno drévo podkopati, kad se drévo srušilo, tak se odhitilo gori od korena i Majser Anno po glavi vudrilo, da je odmah tam mrtva postala. Majser Anna je mlada sneha bila, jerbo je komaj 24 leta spunila. Muž ji vu Trstu je na tezačkim delu i samu potlam je počul nesreču, kad su mu već ženu zakopali.

— **Smrt na manevru.** Smrtna nesreča se pripetila poleg Lugoša gde se 8. honvédski regiment ekseciral. Na orsackim putu na sve strani su soldacke patrole bile nastavlene, da paziju da nebi sto vu centrum došel. Jeden stražan, Sappanoš Lajoš samu spazi jednupul, da na putu se četiri mužkarci peljaju, kak su najbolje mogli tirali. Stražan skoči na jeden brežuljek i kričal je naj postojiju. Kola su dalje letela, jerbo konji su se splasili. Stražan je nato za kolami strelil i to uspešno. Na kolu je Apael Janoš, Vaš Mihajl, Mihalec Imbra i Toth Lajoš sedel, s med ovih je Apael vu glavo dobil kuglju i odmah je mrtav opal doli. Istroga je tak snašia, da soldat nebi smel bil strelati. Nesrečni dečko misli je da on bude strofani, ako nebude zastavil kola. Kučič opet tak govori, da nije čul, kad mu je kričal, da naj postoji. Istroga dalje traja.

— **Igra s oružjem.** Pap Laslo alsovišoi štirinajst lét star birkaš zakuril si je i poleg ognja se spištolom igral. Vu igričje se pištola sprožila i dečeca na smrt oranila, koj je ktomu još i vu gorečii ogenj opal i tam na vuglenje sgorel.

Sirolin
"Roche"
orvosilag ajánlja a légzőszervek
mindennemű megbetegedése ellen.
tüdőbetegségek,
gégehurut,
szamárhurut,
gyermekek görvélykórja ellen.

Kapható minden gyógyszerárban.
Egy üveg ára 4 korona

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	l m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsőrendű	Hrz	15 00 —
Árpa	Ječmen	15 00 —
Zab	Zob	18 00 —
Kukoricza	Kuruza saba	15 50 —
Fehér bab új	Grah bel	21 00 —
Sárga bab	• žuti	16 50 —
Vegyes bab	• změšan	15 50 —
Kendermag	Konopljeno seme	22 00 —
Lenmag	Len	22 00 —
Tökmag	Koščice	24 00 —
Bükköny	Grahorka	15 00 —

Császfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmassrend tulajdona. Elsőrangú kén-só-hevívíz radioaktiv gyógyforrása; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, usztlak, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlégszénasavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszós bántalmaknál és idegbajok ellen. *Ivo-kúra* a légzőszervek hurutos eseteiben a legelső pangásoknál. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéi művés. Prospektus ingyen és bérmentve küld. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Felhívás! a tisztelt fűszer és fakereskedő cégekhez.

Válogatott prima scartmentes FAVILLÁT áprilisi szállításra kérem idejkorán előjegyeztetni

KLEIN GYULA BARCS, faur és tuzifanagykereskedő.

Az emberi kéz mint sérvkötő
SENSATIÓS TALÁLmány!

Kérjen ingyen prospectust!
Zárt borítékban portómentesen küldi
POLLITZER SÉRVAMPULATORIUM
speciális orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet.

Drvo licitacija.

Tekučeg meseca 13-ga dana (četrtek) na Viziszentgyörgyü, u kedveshegyski stari poput TODOR gorici bude se više kitjedrvo na licitaciji prodalo. — Licitacija se počme v jutro ob pol deveti uri. Takodjer se prodava tamo z vun licitacije i bukovodrvo I. klasa, i 55 hektoliter vino.

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatan díjmentesen közöljük	Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke	Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatan díjmentesen közöljük	
<p>Pék: Petrics Viktor Csáktornya Petrics Ágoston Csáktornya</p> <p>Börkereskedő: Mayer Testvérek Csáktornya</p> <p>Borbély és fodrász: Nádasi Nándor Csáktornya Mik Szilárd Csáktornya</p> <p>Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő: Tihanyi Mihály Damása</p> <p>Butorraktár: Horák Odón (butor- és koporsóraktár) Csáktornya Hirschler Ármán Vараždin</p> <p>Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városnéző épület</p> <p>Meskő Bálint Csáktornya</p> <p>Divatáruháaz: Liszt és Brodnyák Stridóvár</p>	<p>Eredeti Singer varrógépek: Singer Co. Csáktornya Árpád-utca</p> <p>Férfi szabó: Iváncsics Ignác Csáktornya Bedics Ferenc Csáktornya</p> <p>Férfi- és nőidivatárú: Zrinyi Viktor Csáktornya</p> <p>Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla (köszén, faszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya Gráner Testvérek Csáktornya Mráz Testvérek Csáktornya Ifj. Premecz Miklós Csáktornya Deutsch Salamon Csáktornya Hirschsohn Henrik Csáktornya Strábia Testvérek Csáktornya Deutsch Rezső Kiszabadka Toplák György Drávaszék</p> <p>Kávéház: Földes Mór Zrinyi kávéháza Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya Eisenstädter Bódog »Otthon-kávéháza« Csáktornya</p>	<p>Kotélgyártó: Dornik Rezső Csáktornya</p> <p>Kőfaragó és sirkőkészítő: Tersztenyák Bódog Csáktornya</p> <p>Mészáros: Antonovics József Csáktornya</p> <p>Óras- és ékszerész: Pollák Bernát Vараždin</p> <p>Pezsgőgyár: Muraközi Pezsgőgyár Csáktornya</p> <p>Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és Fia Csáktornya</p> <p>Uri- és nőidivat, játék- és diszmuárú: Kelemen Béla Csáktornya</p> <p>Vaskereskedés: Berynka, Károly utóda Csáktornya Binder Károly Csáktornya Prostenik Gusztáv Csáktornya</p> <p>Fenyképész: Ifj. Kovács István Csáktornya</p>	<p>Vendéglők: Hajas József Csáktornya Pecsnornik Ottó Csáktornya Hencsey Gábor Csáktornya Antonovics József Csáktornya Budai József Csáktornya Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya Deusch Jenő Csáktornya Kelemen Imre Csáktornya Prusácz Alajos Csáktornya Deutsch Zsigmond Csáktornya Schlesinger Mór Csáktornya Bagola István vendéglő Csáktornya »A vasúthoz« Kiszabadka Singer Salamon Stridóvár Kálchbrunner Ferenc, Csáktornya Szőlőry János Drávanagyfalva Deusch Adolf, nagytr. Drávaszék Kovács Mihály keresm. Drávaszék Leitmann Bálint Szentilona Fölgeistock András Budapest, VII., Klauzál-tér 13 Kozják Mihály Kiszabadka Baumbach Rezső Szentilona Nádai József Peténcei savanyuvíz központi raktár és szállítási vállalat Ligetfalva</p> <p>Vászonkereskedő: Szivonesik Antal Csáktornya</p>

Könyv-, papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: STRAUSZ SÁNDOR Csáktornya

200 metercent

SIENO

je na prodaju.

Obiljneše na Csáktornya u
apoteku.

571 1-1

Munkásbiztosítási

törvény 20. §-a értelmében vezetendő

munkás- és bérjegyzék

kapható Csáktornyan
Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvkereskedésében.

Megjelent a

TOLNAI Világtörténelem

tizedik kötete. Kapható

Strausz Sándor könyvkereskedésében

Csáktornyan.

FISCHEL FÜLÖP

STRAUSZ SÁNDOR

könyvnyomdája

könyvkötészete

könyv-, papir- és írószerkereskedése

Csáktornyan

A legújabb gyorsajtókkal és segédgépekkel van felszerelve. Elvállal minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, a legjutányosabb árak mellett. Könyvkötészetében mindennemű bekötések a legpontosabban és jutányosan készíttetnek el.

◆
Levelező-lap
ujdonságok

művészi kivitelben nagy választékban kaphatók.

◆
A ki a Tolnai **V**iláglapját hetenkint megveszi, ajándékkul kapja a

VILÁGLEXIKONT.

A bekötésért

fizetendő kötetenkint 3 korona

72 fillér.

Egy üzleti berendezés

jutányosan eladó!!

Halász Nándor

fűszerkereskedésében : Csáktornyan.

♦ Ugyanott jó karban levő ♦
kerékpár is eladó.

Folyó hó 2-tól kezdve
igen kényelmes

bérekocsim

(16-os szám) áll a közönség rendelkezésére.

Buday József

MONTRE ZENITH

PRÉCISION - ELEGANCE

Elsőrangú pontos óra!

Egyedüli elárúsítóhely:
Pollák Bernát
órá- és ékszerésznél
Varaždin

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rakóci-utca híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu
od najbolše vrsti

v a p n a .

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz naj-falešu cieniu. Koji treba cielei vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razciepana suha bukova drva na vagu.

Riváló finom asztali alma

a legnemesebb, legtartósabb minőségben szállít kilogrammonként 35 fillérért.
Egy 5 kilós postacsomag K 2.20

Max Pauly Redacteur, Köflach (Steierország)

Kert haszonbérbeadása.

Csáktornya belterületén fekvő **WOLLÁK**-féle kert (gyümölcsös, haszáló és konyhakert) haszonbérbe adatik, vagy fele haszonra, vagy határozott bérösszeg fizetése ellenében. Bővebbet a tulajdonosnál.

Úrt zrende davanje.

U Csáktornya, u nutriónji grunt lezeći **WOLLÁKOV** vert (Sadovnjak, košenje i kuhnjinski vert) daje se zrende, ali gpolovnje, ali za odredjene penezi šuma plaćanje. Više otkomosti pri vlastniku.

R * WOLF

Magdeburg-Buckau

Magyarországi Képviselete:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű LOKOMOBILOK

Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy

kárpitós műhelyemet, valamint csinosan berendezett mintaraktáramat,

Deák-utca 6. számú DEUTSCH SALAMON-féle házba helyeztem át.

A mai kor minden igényének megfelelőleg felszerelt kárpitós és diszitő-műhelyemben, minden e szakba vágó munkát, u. m.: **garnitúrákat** a legmodernebb minták után, **ágybetéteket, diványokat, szobakárpitózást** pontosan és gyorsan készítek.

Diványokat a legegyszerűbbtől a legdizsesebb kivitelig állandóan raktáron tartok. Spaciálista vagyok valódi angol bőrbutorokban.

Szíves pártfogást kérve, maradok kiváló tisztelettel

HOLLENBERGER MIHÁLY

kárpitós és diszitő, Csáktornya Deák-utca 6 szám.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **Széchenyi-utca 8. sz. Breznicsár-féle házban** e hó 5-én

VARRODÁT NYITOTTAM.

25 évi, főleg nagyvárosbani működésem és gyakorlatom folytán azon helyzetbe jutottam, hogy úgy jó szabás, mint izléses gondos kivitelben, szóval minden tekintetben a legnagyobb igényeknek megfelelek. Azonreményben, hogy meggyőződés céljából némi **próbamunkával** megtisztelni méltóztatik, magamat ajánlva és becses pártfogásáért esedezve, vagyok tisztelettel

Üzv. ENGLISH JÓZSEFNÉ varrónő.

Nagyobb munkákhoz esetleg házbani varrást is elfogadok!

Tanulóleányok felvétetnek!

Domjanics György

kedveshegyillakos birtokát áruba bocsátja.

A birtokon egy út mellett fekvő korsma-üzlet is van. Az épület 2 szoba, konyha, kamara és pincéből áll; a telken istálló, pajta, kocsiszin, seriésól, gyümölcsös, konyhakert és egy hold szántóföld van.

A birtok ára 8000 K. A venni szándékozók forduljanak a fennti tulajdonoshoz.

Domjanics György

kedveshegyi (Vizsentsgyörgy) stanovnik proda svojeqa grunta,

na kojim je jedna kre ceste stoječa kréma. Zidanica stoji iz dvé sobe, kuhnje, komore, pivnice; nadalje na grunto je štala, skedenj, parma, 2 kotec, sadovnjak, kuhnjinski vrt i mekota zemlje nekaj više.

Ciena je 8000 korun. Koj hoće kupiti; nek se naglasi pri vlastniku.

A ranybánya.

Muraköz legszebb vidékén (a csáktornyai járásban) templom és iskola mellett levő kitűnő ÜZLET családai okokból bérbeadó esetleg előnyös feltételek mellett eladó. Ez egy vegyeskereskedés, mely London részére nagy mennyiségű tojást, mindenféle szárnyasállatot, valamint vaját szállít. Kiterjedt gabona és bőrforgalma van.

Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában kapható.

Zlato jamo

Iahko ima ova, koji se pobrini za ljepo trgovino poleg farne cirkve i škole, vu jako lepem kraji, Medjimurja; i to pod jako ugodnom pogodbom. Trgovina je mešovito robom, kupuvanja JAJCI za LONDON nadalje se kupuje svakojaka perad, kak: piliči, goske, raci, pure, kak tudi svakojako zrnje, koše i maslo; trgovina se PRODA, ali da z rende zavolo familijinih uzrokov.

Upita se kod u-prave Muraköz Medjimurje, p. brojom 1913/5 „zlata jama“ u Csáktornya.

645 4-5

Fiatal rőföskereskedő segéd

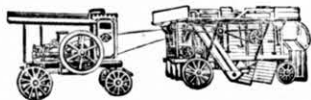
március 15-iki belépésre kerestetik.

Ajánlatok

Fuchs Gyula

czéghez SLATINA (Slavonia) intézendők.

667 3-3

Kunštek István mechanikuš

Csáktornya, Erzsébet-tér. (gdje se prodava žito)

Preporuča se za dobru izradbu novih, kao i popravka sve vrsti Motora, mlatidbene, polske i šivače mašine, kao bicikle i gramofone sve uz umjerene cijene.

Sa veleštovanjem

Kunštek István

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyan.

Rum kiváló minőség, lit. à K 1 30 és feljebb.
Szilvórium nagyon jó, lit. à K 1 40 és feljebb.
Törköly pálinka lit. à K 1 40 és feljebb.

Kapható:

Hochsinger M. és Fiai cégnél

Csáktornya.

012 9-52

Rum jako fini, liter od 1 30 K višese
Slivovica jako dobri, liter od 1 40 K višese
Tropica žganica, liter od 1 40 K višese

Dobiva se pri:

Hochsinger M. i Sinovi firmi

Csáktornya.

H Budapesti Hsztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

szövetkezet

mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, Budapest, VIII. József-körút 28. (Békkocsis-utca sarkán). Budapest, VIII., Üllői-út 18. állandó

lakásberendezési kiállítása

935 9-16

nyitva reggel nyolc órától este nyolc óráig. Beléptidij nincsen.

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszítő

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

501 40-50

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

SCHMIDT EDE * ZONGORATERME * CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 " "
czimbalom . . 100 " "

629

30

Alábbi világhírű cégek raktára:
Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók
: regieket átcsereél ujra :
részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés